

KAYIT DIŞI EKONOMİ
C A N S İ M İ D İ
V E R G İ A F F İ

Hamdi KORKMAZ

FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2024

KAYIT DIŞI EKONOMİ
CAN SİMİDİ
VERGİ AFFI
Hamdi KORKMAZ
OCAK 2024

ISBN:978-975-368-957-1

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 48596

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(212) 850 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 48596

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

ÖZGEÇMİŞ

YRD.DOÇ.DR.Hamdi KORKMAZ

1965 yılında Bulgaristan'ın Kırçali şehrinin Tarnovitzı ilçesinde doğdu. 1968 yılında bizlere büyük halasının eşinin istek yapması üzerine, turist olarak ailece İstanbul'a yanlarına geldi. 1973 yılında Türk vatandaşlığına kabul edildi ve Bursa'ya tamamen yerleşti. İlk-Orta-Lise'yi (Ticaret) Bursa'da tamamladı.

1986 yılında Lisans, İktisat Bölümü,

1993 yılında Yüksek Lisans, İşletme Bölümü (Muhasebe-Finansman Anabilim Dalı), "Anonim Şirketlerde Tutulması Gereken Defter ve Belgelerin Tutulmaması Durumunda Uygulanacak Yaptırımların Değerlendirilmesi" konusu tez çalışması ile,

2000 yılında Doktora, Maliye Bölümü (Mali Hukuk Anabilim Dalı), "Türkiye'de Vergi Denetiminin Vergi Potansiyeli ve Kayıpları üzerindeki Etkinliği" konulu tez çalışması ile Uludağ Üniversitesi'nden mezun oldu.

2001 yılında Yardımcı Doçent Doktor, Maliye ve Ekonomi Bölümü (Mali Hukuk Anabilim Dalı) Kocaeli Üniversitesi'nden ünvanı aldı.

1999-2000 yıllarında Devlet Planlama Teşkilatının Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, (2001-2005) Vergi Özel İhtisas Komisyonunda (Vergisel Açından Kayıt Dışı Ekonomi Alt Komisyonu) görev aldı.

1987 yılında askerliğini kısa dönem olarak Denizli'de yaptı. Özel sektörde muhasebe elemanı olarak Bursa'da çalıştı. (01/02/1991-30/04/2001) tarihleri arasında kendi nam ve hesabına Bursa'da Serbest Muhasebeci – Mali Müşavirlik yaptı. Evli ve iki çocuk babası.

2001-2008 yıllarında Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde Maliye ve Ekonomi Bölümü Başkanlığı yaptı.

2001-2009 yıllarında Mali Hukuk Anabilim Dalı Başkanlığı görevlerini yürüttü.

2001-2010 yıllarında Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde Maliye (Mali Hukuk) ve Vergi Hukuku derslerini verdi.

2010-2018 yıllarında Kocaeli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde Türk Vergi Sistemi, Maliye ve Vergi Uygulamaları derslerini verdi.

17/12/2018 tarih ve 2461 sayılı Kocaeli Üniversitesi Rektörlüğü'nce ilgili kamu kurumlarından alınan istihbari bilgiler kapsamında, 667, 668 ve 669 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun hükmünde Kararnamelerin ilgili hükümleri ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 37. maddesi ve 1. fıkrası uyarınca, 14.12.2018 tarihinden itibaren görevinden uzaklaştırma ihtiyati tedbiri kararı verildi. Uygulama halen devam etmekte.

11/11/2020 tarihi itibarıyla Kocaeli Üniversitesi Rektörlüğü'nce ilişigimin kesilmesine karar verildi. Açtığım temyiz davası Danıştay 8. Dairesinde halen devam etmekte.

Rahmetli Hocam
Prof. Dr. Nihat EDİZDOĞAN'ın
Aziz Hatırasına...

*Hakkını, aklını kiraya verme,
Haksızlığa sakın boyun eğme.
Hakkın ortadan kaybolduđu gibi,
Haysiyetin de beş paralık olur.*

İSYAN AHLAKI!

*Kayıt dışı ekonominin ortadan kaldırılması,
Vergi affarının kesinlikle gündeme getirilmemesi,
İktisadi kalkınma ve idrakinin oluşması.
Nereden Buldun Yasası'nın yürürlüğe girmesi,*

*Mülkün gerçek sahibi Allah (c.c.) olduğu,
Sadece kul hakkını affetmediği halde,
Vergi affıyla kul hakkını affedenlerin,
Paraları çok veya sevapları fazla.*

*Mükellefin borcu olan vergisini affeden,
Borçludan para alınıp faiz ödeyen,
Uygulamada bir akıl tutulması var,
Veya sonuç "EDEP YA HÛ!..."*

*"İyiliğın bilgisi zorunlu olarak
onun uygulamasını da birlikte getirir."
"Kötülük bir bilgisizliktir,
hiç kimse bilerek kötülük etmez."
SOKRATES*

ÖNSÖZ

ŞÛRÂ SÛRESİ/40¹

Âyet: 35-36

ŞÛRÂ SÛRESİ/42

511

40. Bir kötülüğün cezası ona denk bir kötülüktür. Kim bağışlar ve barışı sağlarsa onun mükâfatı Allah'a aittir. Doğrusu O, zalimleri sevmez.

40. «Bir kötülüğün cezası ona denk bir kötülüktür.» Bu ifade yardımlaşmanın neden güzel hasletlerden olduğunu ortaya koymaktadır. Âyet metninde iki kez "seyyie" (kötülük) ifadesi yer almaktadır. Oysa ikinci kötülük şer'an izin verilmiş meşrû bir cezadır. İzin verilen her şey de kötü değil, tam tersine güzeldir. Şu halde meşrû olan bu fiile kötülük denmesi, fiilin muhatab olan kimseyi üzmesinden dolayıdır, ya da meşrû olan ikinci fiile kötülük denmesi müşâkele sanatı dolayısıyladır. Bu tıpkı Nahl Sûresindeki şu âyette olduğu gibidir: "Eğer ceza veresekseniz size yapılan işkencenin misliyle ceza verin..." (Nahl: 126) Bu takdirde âyette geçen "seyyie" (kötülük), "hasene" (iyilik) kelimesinin karşılığı ve zıddı olmuş olur. Âyet-i kerimenin manasına gelince; eğer sana bir kötülük yapılırsa yapılan kötülüğü aşmaksızın misliyle mukabele etmen gerekir, demektir.

¹ İsmail Hakkı Bursevi, Rûhu'l Beyan Tefsiri, Damla Yayınevi, İstanbul, 1997, 3. Baskı, 7. Cilt, s.511-517.

Hasen Basrî der ki: "Herhangi bir kimse sana: "Allah sana lanet etsin, ya da Allah seni rezil rûsvay etsin," derse sen de ona "Allah seni rezil rûsvay etsin, ya da Allah sana lanet etsin," diyebilirsin. Bir kimse sana kötü lâf söylese sen de ona zina kelimesi gibi had cezasını gerektirmeyecek biçimde kötü söz söyleyebilirsin, ya da hoş olmayan bir söz söyleyebilirsin. Yalan, iftira fiillerinde mukabele ve mislîlik cereyan etmez. Yani birisi sana karşı yalan ve iftirada bulunursa, sen de ona karşı yalan ve iftirada bulunamazsın."

et-Tenvîr'de denir ki: "Birisi ey zinakâr der de karşısındaki muhatap, hayır zinakâr sensin derse her ikisine de had cezası (İffete iftira cezası) uygulanır. Buna karşılık birisi diğerine -meselâ- pis adam dese, karşısındaki muhatap da asıl sen pissing dese mislîlik cereyan etmiş olur."

«**Kim**» kendine karşı suç işleyeni «**bağışlar**» kısası terketer «**ve**» kendisine saldırıyı affeder ve yaptıklarına katlanarak «**barışı sağlarsa onun mükâfatı Allah'a aittir.**» Yani cezalarda gerekli olan, aşırılığa kaçmaksızın mislîliği gözetmektir. Bu da gerçekten zordur. Şu halde daha uygun olanı ba-

ğışlamak ve zulümden ısrarlı olmayarak aralarını düzeltmek, mümkünse barışı sağlamaktır. Nitekim Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyururlar: "*Allahu Teâlâ kendisine kötülük edenî bağışlayan kulunun ancak izzetini artırır.*" ⁽¹⁴⁾ "*Onun mükâfatı Allah'a aittir,*" ifadesi müphem olup vaadedilen şeyin ne kadar büyük bir vaad olduğunu haber vermekte, bilinen ve alışlagelen vaadlerden başka bir şey olduğunu vurgulamaktadır.

«**Doğrusu O,**» kötülüğe ilk başlayan, intikam uğrunda aşırıya kaçan «**zalimleri sevmez.**» Kötülüğe misliyle mukabelede bulunmak meşrû kılınmış, eşitlik şart koşulmuştur. Çünkü Cenab-ı Hak zalimleri sevmez.

Rivâyete göre Hz. Ebû Bekir, Rasûlullah (s.a.v.)'ın yanında bulunurken münafıklardan birisi ona kötü söz söylemeye başlar. Hz. Ebû Bekir adama cevap vermez. Rasûlullah sessiz bir biçimde gülümsemektedir. Sonra Hz. Ebû Bekir adama cevap verir. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) ayağa kalkar ve çeker gider. Hz. Ebû Bekir: "Yâ Rasûlallah! Adam bana kötü söz söylediği sürece siz oturmakta idiniz. Adama cevap verdiğimde yerinizden niçin kalktınız?" diye sorar. Rasûlullah (s.a.v.) buyurur ki: "*Bir melek senin namına o adama cevap veriyordu. Sen cevap vermeye başlayınca melek uzaklaştı, şeytan geldi. Ben ise şeytanın bulunduğu bir mecliste bulunamam,*" buyurdu ve bunun üzerine: "*Kim bağışlar ve barışı sağlarsa onun mükâfatı Allah'a aittir,*" âyet-i kerimesi nazil oldu. Bir hadis-i şerifte Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyururlar: "*Kıyamet günü olduğunda bir münâdî şöyle seslenir: İnsanları affedenler nerededirler? Şimdi Rabbinize geliniz ve mükâfatlarınızı alınız. Affeden her Müslümanı için Allah'ın kendisini cennete koyması bir hak- tır.*"⁽¹⁵⁾

Kitap çalışmam sırasında, benden desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, her türlü kaprislerime tahammül gösteren eşim Sevil'e, kızım İrem'e ve oğlum Kerem'e candan teşekkür etmeyi bir borç bilirim. Kitabın basım işlerini, titizlikle – şahsımdan kaynaklanan hariç olmak üzere- gerçekleştiren Filiz Kitabevi sahibi sayın Oğuzhan ORUÇ ve üretim sorumlusu sayın Özge DANE ile mizanpaj düzenini yapan Vildan YAVUZ hanımefendiye teşekkür ederim.

“Söz gümüşse sükut altındır.” atasözünün mucibince;

Susmakta (yorum getirmemekte) bir cevaptır. Değerlendirmeyi sayın okuyucularıma bırakıyorum. Yararlı olması nihai dilek ve amacımdır.

Önsözümü Yüce Peygamberimiz (s.a.v.) sık sık yaptığı bir duası ile bitirmek istiyorum.

Allah'ım ürpermeyen kalpten,

Makbul olmayan duadan,

Doymayan nefisten ve

Faydasız ilimden sana sığınırım. (Müslim, zikir 73)

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM GENEL BİLGİLER

I. VERGİ AFFINI HİÇBİR ZAMAN GÜNDEME GETİRMEYECEKLERİN BAŞLICA VASIFLARI ... 1	
A. İNSAN DEĞERİ VE SEVGİ DUYGUSU	1
B. TENKİT İNSAF VE İTİDAL DENGESİ	8
C. İKTİSADİ KALKINMA VE İDRAKİNİN OLUŞMASI	10
D. VERGİ BİLİNCİ VE AHLAKININ YERLEŞMESİ	15
II. BİGİLİLERİN VE İLGİLİLERİN BAKIŞ AÇISINDAN	17
A. KUL HAKKI DUYARLILIĞI	17
B. YÜCE ALLAH'IN AFFEDİCİ AHLAKINI KUŞANMAK	21
C. NURETTİN TOPÇU'NUN FELSEFESİNDE "İSYAN AHLÂKI"	22
D. MURAT KAYA "SIRTTAN YÜKÜ İNDİRMEK: İNSANLARI AFFETMEK"	34

İKİNCİ BÖLÜM KAYIT DIŞI EKONOMİ

I. KAYIT DIŞI EKONOMİ VIII. BEŞ YILLIK (2001-2005) KALKINMA PLANI ÖZEL İHSAS KOMİSYONU	37
II. VIII. BEŞ YILLIK (2001-2005) KALKINMA PLANI KAYIT DIŞI EKONOMİNİN VERGİSEL AÇIDAN İNCELENMESİ	74
III. GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI 2022 YILI FAALİYET RAPORU TABLOLARI	87
IV. KAYIT DIŞI EKONOMİYLE MÜCADELE EYLEM PLANI (2023-2025)	109

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM VERGİ AFFI

I. NİHAT EDİZDOĞAN "VERGİ AFLARI VE TÜRKİYE'DE VERGİ AFLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ"	127
II. NİHAL SABAN "VERGİ SUÇLARINDA AFFI ANAYASA İLE SORUNSALLAŞTIRMAK"	148
III. ZEKİ DOĞAN "VERGİ AFLARININ NEDENLERİ VE MÜKELLEFLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ"	173
IV. GÜLİZ LERZAN AVŞAROĞLU "DEĞİŞEN KURUMSAL MANTIK ÇERÇEVESİNDE VERGİ AFLARI İLE İLGİLİ POPÜLİST SÖYLEMLERİN 100 YILLIK SÜREÇTE İNCELENMESİ: 1923-2023"	190

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
7440 SAYILI BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI İLE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

I. 12/03/2023 TARİH VE 32130 SAYILI RESMİ GAZETEDA YAYIMLANDI	211
II. 11/03/2023 TARİH GENELİ HAKKINDA BİLGİLER (GEREKÇESİ) KOMİSYON RAPORU.....	265
III. 11/03/2023 TARİH GENELİ HAKKINDA KOMİSYON RAPORU-KANUN-TEKLİF VE KARAR.....	287
IV. 11/03/2023 TARİH GENELİ HAKKINDA PARTİ GRUBU ADINA KONUŞMALAR VE OYLAMA	345

BEŞİNCİ BÖLÜM
KAYIT DIŞI EKONOMİ VE VERGİ AFFINA TEK ÇÖZÜM YOLU 4369 SAYILI NEREDEN
BULDUN YASASI

I. 29/07/1998 TARİH VE 23417 MÜKERRER SAYILI RESMİ GAZETE İLE YAYIMLANDI	381
II. 5/09/1998 TARİH VE 23464 MÜKERRER SAYILI RESMİ GAZETE İLE GEREKÇESİ YAYIMLANDI	409
III. T.B.M.M. (S. SAYISI: 12) 4783 SAYILI KANUNUN KALDIRILMA GEREKÇESİ	425
IV. 07/01/2003 TARİH VE 4783 SAYILI KANUN İLE 09/01/2003 TARİH VE 24988 SAYILI RESMİ GAZETEYLE YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILDIĞI YAYIMLANDI	450
A. 07/01/2003 TARİH VE 4783 SAYILI KANUN HAKKINDA PARTİ GRUBU, ŞAHSİ ADINA KONUŞMALAR VE OYLAMA	455
B. "NEREDEN BULDUN?" YASASI YENİDEN YÜRÜRLÜĞE KONMALI VE UYGULANMALI HAMDİ KORKMAZ YAZISI	514
KAYNAKÇA.....	517

KISALTMALAR

AATUHK	: Amme Alacakları Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun
AB	: Avrupa Birliđi
BDDK	: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BSMVK	: Banka Sigorta Muameleleri Vergisi Kanunu
C.C.	: Celle Celalaehu
CİMER	: Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
DİE	: Devlet İstatistik Enstitüsü
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
EYT	: Emeklilikte Yaşa Takılanlar
GSMH	: Gayri Safi Milli Hasıla
GSYH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
GVK	: Gelir Vergisi Kanunu
İ.İ.T.B.K	: İhbar ve İnceleme Talepleri Değerlendirme Komisyonu
KDVK	: Katma Değer Vergisi Kanunu
KİT	: Kamu İktisadi Teşebbüsleri
KOBİ	: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler
KVK	: Kurumlar Vergisi Kanunu
ÖTVK	: Özel Tüketim Vergisi Kanunu
RG	: Resmi Gazete
S.A.V.	: Sallallahü Aleyhi ve Sellem
SBK	: Sahte Belge Kullanmak
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
STK	: Sivil Toplum Kuruluşları
SMMM	: Serbest Muhasebeci Mali Müşavir
SSK	: Sosyal Sigortalar Kurumu
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TEFE	: Toptan Eşya Fiyatları Endeksi
TOKİ	: Toplu Konut İdaresi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurulu
TÜRMOB	: Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Müşavirler Odaları Birliđi
TÜSİAD	: Türkiye Sanayicileri ve İş İnsanları Derneđi
ÜFE	: Üretici Fiyatları Endeksi
vb.	: ve benzeri
VDK	: Vergi Denetim Kurulu
VUK	: Vergi Usul Kanunu
YİKOB	: Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı
Yİ-ÜFE	: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi
YMM	: Yeminli Mali Müşavir